

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 4CoP/7/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715209480
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Martináková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3715209480.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Martinákovvej a sudkýň JUDr. Oľgy Lichnerovej a JUDr. Alice Beňovej vo veci starostlivosti o maloletú W. F., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom u matky, zastúpenú opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa rodičov Q. F., nar. XX.XX.XXXX, t.č. bytom Q. O., X. XX, E. republika, zastúpenej X. J. W., advokátkou so sídlom I., E. X a V. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, zastúpeného JUDr. P. S., advokátkou so sídlom V. O., G. XX/XX, o návrhu otca o zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 08. novembra 2016 č.k. 11P/129/2015 - 75 takto

rozhodol:

Napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie vyhlásil, že nemá právomoc konať o návrhu otca a konanie zastavil. Poukázal na ust. § 161 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), čl. 8. bod 1, čl. 10 písm. b) bod i), čl. 17 Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v predmetnej veci otec maloletej žiadal, aby súd zmenil rozhodnutie Okresného súdu v Považskej Bystrici, sp.zn. 11P/125/2013, na základe ktorého bola maloletá W. zverená do výchovy a opatery matke a otec bol zaviazaný platiť výživné vo výške 150,00 €. Svoj návrh odôvodnil tým, že napriek tomu, že má upravený styk s dieťaťom, matka tento styk nerešpektuje a dieťa mu nedáva a má vážne pochybnosti o vhodnom správaní a prostredí, v ktorom dieťa vyrastá z dôvodu, že matka sa presťahovala. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že matka sa v máji 2015 presťahovala do Českej republiky, kde pracuje a býva, a jej dcéra mal. W. F., nar. XX.XX.XXXX býva a žije s ňou od mája 2015 v Českej republike, kde navštevuje aj materskú školu. Otec požiadal príslušné orgány Slovenskej (CIPC) a Českej (UMPOD) republiky o pomoc pri návrate dieťaťa, avšak odmietol ponuku českého orgánu podať na príslušný súd návrh na vydanie rozsudku, aby dosiahol návrat svojho dieťaťa, ktoré bolo podľa neho neoprávnené premiestnené do iného členského štátu z členského štátu, v ktorom malo obvyklý pobyt bezprostredne pred neoprávneným premiestnením. Vzhľadom na dĺžku pobytu dieťaťa v Českej republike (viac ako 1 rok) s poukazom na čl. 10 písm. b) bod i) Nariadenia je zrejmé, že maloletá má v súčasnej dobe svoj obvyklý pobyt v Českej republike. Súd prvej inštancie preto vyhlásil, že nemá právomoc konať a prednosť má súd členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt a konanie zastavil.

2. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletej. Žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a rozhodol vo veci. Namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie. Poukázal na ust. § 112 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého je na konanie miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletá v čase začatia konania bydlisko a ak sa zákonným

spôsobom zmenia okolnosti, môže súd preniesť svoju príslušnosť na iný súd, ak to vyžaduje záujem maloletej. Je toho názoru, že k zmene bydliska maloletej v danej veci nedošlo zákonným spôsobom, ako to konštatoval krajský súd vo svojom rozhodnutí 17CoP/35/2016 - 71 zo dňa 22. júna 2016 a ktorým názorom je okresný súd viazaný. Ďalej uviedol, že keď sa súd dozvedel, že matka bez súhlasu otca dieťa presťahovala do iného štátu, mal zmeniť opatrovníka a ustanoviť Úrad pre medzinárodnú ochranu detí v Bratislave, ktorý je oprávnený deti zastupovať v konaniach, kedy sú premiestnené bez súhlasu druhého rodiča, čím sa súd vôbec nezaoberal, i napriek tomu, že nariadil vo veci dokazovanie pedopsychológom. Podľa jeho vyjadrenia má dieťa silnú pozitívnu väzbu k nemu, túto je potrebné rozvíjať, hoci matka pobyt dieťaťa zámerne tajila, aby dokázala preukázať obvyklý pobyt dieťaťa v trvaní jedného roku, čo sa jej však nepodarilo, nakoľko podal návrh na súd 16.09.2015. Dieťa podľa vyjadrenia matky žilo v Českej republike od apríla 2015, od detského lekára ho odhlásila matka až v mesiaci august 2015. Ďalej uviedol, že súd svojím postupom nerešpektoval najlepší záujem dieťaťa v zmysle Dohovoru o právach dieťaťa a Zákona o rodine a odobril nezákonný postup matky.

3. Matka mal. dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne. Argumenty otca, ktorý poukazuje na ustanovenia týkajúce sa miestnej príslušnosti a na založenú miestnu príslušnosť Okresného súdu v Považskej Bystrici, dôvodiac neexistenciou „zákonného spôsobu“ zmeny okolností, podľa ktorých sa posudzuje miestna príslušnosť (presťahovanie dieťaťa do Českej republiky bez súhlasu otca), sú v danom prípade bezvýznamné. Pre rozhodnutie o tom, ktorý súd má právomoc rozhodnúť vo veci sú rozhodné obvyklý pobyt dieťaťa a právne predpisy citované v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Štátom obvyklého pobytu dieťaťa je štát, v ktorom dieťa dlhodobo žije, má tam vytvorené rodinné a sociálne zázemie, teda rodinu, priateľov, navštevuje tam predškolské alebo školské zariadenie, záujmové krúžky, je zdravotne poistené, má tam svojho lekára a pod. K odvolaniu priložila potvrdenie materskej školy, ktorú maloletá W. navštevuje už druhý rok, potvrdenie ošetrojúcej lekárky. Ďalej uviedla, že v Českej republike žije maloletá už viac ako rok a pol, žije tam časť života, ktorú si pamätá, nakoľko v čase presťahovania mala len 3 roky; návrat na Slovensko by pre maloletú znamenal veľký zásah do doterajšieho života. V súčasnosti sa celodenne stará o druhorodenú dcéru A. z druhého manželstva, ktorá má necelé 3 mesiace. Otec maloletej mal možnosť do jedného roka od premiestnenia mal. W. do Českej republiky podať návrh na návrat dieťaťa s tým, že o presťahovaní sa dozvedel najneskôr 30.09.2015 (v deň prvého pojednávania vo veci), hoci je presvedčená, že o tom vedel omnoho skôr. Tým konkludentne súhlasil s presťahovaním maloletej do Českej republiky. Ak by o návrat maloletej požiadal príslušný súd v uvedenej lehote, súd by nariadil návrat maloletej v zmysle Haagskeho dohovoru (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 119/2001 Z.z.). Navrhla pripojiť spis sp.zn. 3Em/2/2015 o výkon rozhodnutia ako dôkaz o tom, že otec nemá o maloletú skutočný záujem.

4. Kolízny opatrovník v písomnom vyjadrení uviedol, že v rámci konania o zverenie maloletej do osobnej starostlivosti otca boli v roku 2015 realizované stretnutia rodičov a maloletej W. so psychologičkou na referáte poradensko - psychologických služieb. Zo záverečnej správy psychologičky vyplýva, že dieťa má vytvorené pozitívne emocionálne väzby k obojom rodičom, na stretnutie s otcom sa teší, nakoľko pre veľkú vzdialenosť bydlísk a krátky čas, ktorý spolu trávajú, je pre dieťa vzácnou osobou. Dieťa potrebuje otca aj mamu, je v záujme maloletej W., aby bola zachovaná väzba s obidvomi rodičmi. Matka porušila práva dieťaťa, pretože nepožiadala otca o súhlas s presťahovaním dieťaťa mimo W.. V rámci zachovania práva dieťaťa na styk s obidvomi rodičmi, je v záujme maloletej W. stretávať sa s obidvomi rodičmi.

5. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Návrhom podaným na súd dňa 16.09.2015 otec maloletej žiadal, aby súd zmenil rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 30. septembra 2013 sp.zn. 11P/125/2013, ktorým bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a to tak, že maloletá bude zverená do osobnej starostlivosti otca. Rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10. februára 2016 č.k. 11P/129/2015 - 51 zo dňa 10. februára 2016, ktorým súd návrh otca zamietol, bol zrušený uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 22. júna 2016 č.k. 17CoP/35/2016 - 71. Vykonaným šetrením bolo zistené, že maloletá sa od mája 2015 zdržiava na území Českej republiky. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie vypočuť otca k okolnostiam iniciovania vydávacieho konania o návrat dieťaťa do Slovenskej republiky. Súd prvej inštancie následne napadnutým uznesením zastavil konanie a vyhlásil, že nemá právomoc vec

prejednať a rozhodnúť s poukazom na čl. 10 písm. b) bod i) Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2013, nakoľko mal za preukázané, že mal. W. má v súčasnej dobe svoj obvyklý pobyt v Českej republike, kde sa zdržiava viac ako rok a otec nepodal návrh o návrat dieťaťa na územie Slovenskej republiky.

7. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 161 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

9. Podľa čl. 8 ods. 1 Nariadenia Rady ES č. 2201/2003 z 27.11.2003 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

10. Podľa čl. 8 ods. 2 nariadenia, odsek 1 sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

Situácie predpokladané článkami 9, 10 a 12 nariadenia teda predstavujú výnimku z výlučného uplatňovania čl. 8 bodu 1 nariadenia.

11. Podľa čl. 10 písm. b) bod i) nariadenia v prípade neoprávneného premiestnenia alebo zadržania dieťaťa si súdy členského štátu, v ktorom malo dieťa svoj obvyklý pobyt bezprostredne pred svojim neoprávneným premiestnením alebo zadržaním, zachovávajú právomoc, až kým dieťa nenadobudne obvyklý pobyt v inom členskom štáte a dieťa sa zdržiavalo v tomto inom členskom štáte najmenej jeden rok po tom, ako sa osoba, orgán alebo iný subjekt, ktorý vykonáva opatrovnícke právo, dozvedel, alebo mohol dozvedieť, o mieste pobytu dieťaťa, dieťa sa usadilo v novom prostredí a je splnená podmienka, že do jedného roka odvtedy, ako sa nositeľ opatrovníckeho práva dozvedel alebo mohol dozvedieť o mieste pobytu dieťaťa, sa nepodala žiadosť o návrat dieťaťa na príslušné orgány členského štátu, do ktorého bolo dieťa premiestnené, alebo v ktorom je zadržované.

12. Otec v podanom odvolaní opiera svoj názor o trvaní právomoci slovenského súdu o skutočnosť, že v čase začatia konania o zmenu výchovy, t.j. 16.09.2015 mala mal. W. bydlisko v obvode Okresného súdu Považská Bystrica a k zmene pobytu maloletej do Českej republiky nedošlo zákonným spôsobom. Tento názor vyvodzuje z ust. §112 ods. 1 CMP, podľa ktorého na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý v čase začatia konania bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom. Je potrebné zdôrazniť, že zmyslom úpravy ust. § 112 ods. 1 CMP je riešiť otázku miestnej príslušnosti a nie právomoci súdu. Súd prvej inštancie správne postupoval, keď v danej veci aplikoval na určenie právomoci súdov členského štátu vo veciach rodičovských práv a povinností Nariadenie Rady ES č. 44/2001.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že otec mal. W. sa podaným návrhom zo dňa 16.09.2015 domáhal zmeny zverenia maloletej zo starostlivosti matky do jeho osobnej starostlivosti. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že matka sa spolu s mal. W. v máji 2015 presťahovala do Českej republiky, vydala sa, s druhým manželom majú spoločné dieťa. Mal. W. navštevuje od septembra 2015 materskú školu. Zo spisového materiálu je zrejmé, že otec sa o presťahovaní maloletej do Českej republiky dozvedel najneskôr 30.09.2015, t.j. v deň prvého pojednávania v tejto veci. Vychádzajúc z uvedeného dátumu, ako najneskoršieho možného časového okamihu, kedy sa otec o premiestnení maloletej dozvedel, však otec ani do jedného roka nepodal na príslušný český súd žiadosť o návrat maloletej v zmysle Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí z 25.10.1980, a to napriek tomu, že v konaní tvrdil, že takéto konanie o návrat inicioval. Mal. W. sa teda ku dňu rozhodovania súdu prvej inštancie nachádzala na území Českej republiky už viac ako rok, odkedy sa otec o mieste jej pobytu dozvedel. Ak potom otec neprejavil svoj záujem o jej návrat podaním príslušnej žiadosti, naplnil tak podmienku podľa čl. 10 písm. b) bod i) nariadenia, pristúpenie tejto podmienky k okolnostiam nadobudnutia obvyklého pobytu dieťaťa v inom členskom štáte (než na W.), zadržavanie sa dieťaťa v takomto inom členskom štáte najmenej jeden rok a zžitia sa dieťaťa s novým prostredím, má za následok opak zachovania si právomoci štátu pôvodného obvyklého pobytu dieťaťa, teda stratu takejto právomoci.

14. Vzhľadom k tomu, že otec nepodal na príslušný súd návrh na vydanie rozsudku o návrat mal. W. na W. a maloletá nadobudla obvyklý pobyt v Českej republike, majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k maloletej, súdy Českej republiky.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).